

1989. 12. 11.

Környezetvédelmi demonstráció

BME Zöldek, KOKO Eszperan-
tisták, ELTE Természetvédők

イ、

a 2 ..... számú ..... dossziében levő anyagokról

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
a 2003. évi III. tv. 12. § (8)
bekérésére figyelemmel.

JELENTÉS

a környezetvédelmi demonstráció operatív biztosítása során
tapasztaltokról

A BME Zöld Kör, az ELTE Természetvédelmi Klub, az MDF Budapesti Környezetvédelmi Csoportja és a KOKO Eszperantista Természetvédők Magyarországi Szekciója 1989. december 11-én 15.00 órától tiltakozó demonstrációt szervezett a főváros nagyfokú levegőszennyezettsége ellen.

A demonstráció 15.00 órakor kezdődött az V. ker. József nádor téren a Pénzügyminisztérium előtt, ahol a jelzett időre kb. 80-100 fő gyűlt össze. A hangosítást Kovács Ádám ismert gépkecsijával oldották meg. A Pénzügyminisztérium előtt két beszéd hangzott el, melyekben tájékoztatást adtak a főváros levegőszennyezettségéről, valamint a kormányzati szerveket tették felelőssé a tarthatatlan helyzetért. Követelték, hogy a Kormány, illetve a pénzügyi tárca több pénzt fordítson a költségvetésből a környezetvédelemre. Követeléseiket petíció formájában átadták a PÜM képviselőjének.

Kb. 50-60 fő 15.30-kor a bejelentett útvonalon átvonult az Egészségügyi és Szociális Minisztérium elé, ahol Nagy Ágnes (FIDESZ 11. ker. tagcsoport vezetője) felolvasta a miniszter-asszonynak benyújtandó petíció szövegét (1.sz.mell.). Követelte, hogy a jobb levegő elérése érdekében szorgalmazzák az ólommentes üzemanyaggal hajtott gépjárművek nagyobb arányú behozatalát, valamint végezzenek felméréseket a szennyezettség miatt fellépő betegségek növekedéséről.

A petíció átadását követően kb. 16.00 órakor az ismert útvonalon a Kereskedelmi Minisztérium elé vonultak. Itt is átadták a tiltakozó nyilatkozatukat, melyet Dr. Spilák Ferenc miniszterhelyettes vett át. A rendezvény 16.30 órakor fejeződött be.

A felvonulás ideje alatt a környezetvédők által szerkesztett, illetve nyomtatott röpcédulákat osztogattak (2-6. mell.). A rendezvényen az alábbi transzparenszek voltak láthatók:
"Tiszta vizet a Dunába"
"Unokáink is szívni fogják"
"Zöld Párt"
"REFLEX Környezetvédő Egyesület Győr"
"FREON" szendvicsemberek, akik csontvázat hordtak magukon.
Több résztvevő SZDSZ zászlóval vonult fel.

A rendezvény ideje alatt rendkívüli esemény nem történt, rendőri intézkedésre nem került sor.

Megjegyzés:

A bejelentéstől eltérően a tüntetők nem álltak meg az MTV előtt.

A demonstráció során terjesztésre került propagandaanyagot az EE 18-09 Polski 126-os gépkocsival szállították a helyszínre.

Tulajdonosa: Dr. Juhászné Halász Judit.

(Budapest, 1953., Hoffmann Rozália)

Budapest, XIII., Tomori u. 23. szám alatti

lakos.

Cirkos Tibor r. alezredes
osztályvezető

Nytsz: 401-1679/1989.

Készült: 1 pld-ban + 3 fénymásolat

Felterj: 1.sz.pld. BM III/III.Csfség

2.sz.pld. Főkapitány

3.sz.pld. AB.H.

Kapja: 4.sz.pld. III/III.O.

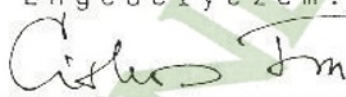
G: F.Lné

221-48/54/1989

3
... sz. pld.

Engedélyezem:

Cirkos Tibor r. alezredes
osztályvezető

A MINÖSÍTÉS MEGSZÜNT
a 2003. évi III. tv. 12. § (8)
bekezdésére figyelemmel.

INTÉZKEDÉSI TERV

környezetvédelmi felvonulás operatív biztosítására

A BME Zöld Kör, az ELTE Természetvédelmi Klub, az MDF
Budapesti Környezetvédelmi Csoportja és a KDKU Eészperantista
Természetvédők Magyarországi Szekciója

1989. december 11-én 15.00 és 16.00 óra
között Budapest nagyfokú levegőszennyezettsége ellen kör-
nyezetvédelmi felvonulást szerveznek.

A rendezvény célja:

Ismételten ésokozottan felhívni a lakosság figyelmét - első-
sorban a gépjármű-közlekedésből származó - levegőszennyezés
veszélyeire, s ötleteket kínálni e problémakör megoldására.

A demonstráció útvonala:

József nádor tér - Roosevelt tér - Akadémia u. - Arany J. u.
- Október 6. u. - Szabadság tér - Honvéd u.

A felvonulás megtartása ellen állambiztonsági szempontból
kifogást nem emeltünk.

Feladatunk:

- A megmozduláson résztvevők létszámának, hangulatának,
magatartásának folyamatos figyelemmel kísérése és a beszer-
zett információk továbbítása.
- Az esetleges provokációs törekvések időbeni felderítése.
- Fővárosunk állam- és közbiztonságának védelme.

I.

- 1./ Az általános operatív felderítés folyamatosságát meglévő hálózati és egyéb operatív kapcsolataink igénybevételeivel biztosítjuk.

Felelős: III/III-A,B,D. alosztályvezetők

- 2./ A rendezvénnel kapcsolatban társadalmi kapcsolataink és operatív tisztjeink végeznek mélységi felderítést. Feladatuk a gyülekezők, résztvevők, valamint az általuk ismert személyek hangulatának, létszámának, a demonstrációval kapcsolatos további szándékának időbeni felderítése, illetve a tömeg feloszlása után az elvonuló nagyobb csoportok magatartásának figyelemmel kísérése.

II.

A rendezvény biztosítását a BRFK III/III. Osztály 544-es helyiségéből operatív törzs irányítja.

A biztosítás parancsnoka:

Somlai Ferenc r. őrnagy

Beosztva:

Bereczki István r. őrgy.
Keszler István r. szds.
Mihály Tibor r. fhdgy.

Feladatuk:

A tudomásukra jutott információk állandó értékelése, elemzése, a szükséges következtetések levonása, javaslattevés, a döntések előkészítése, koordinációs feladatok ellátása a BM III/III. Csoportfőnökség és a BRFK közbiztonsági és közlekedési szakszolgálati ágaival. Halaszthatatlan esetben operatív döntéshozatal és az események egyidejű, folyamatos jelentése a BM III/III. Csoportfőnökség, valamint Főkapitányságunk vezetése felé. Amennyiben olyan információ jut birtokukba, amely a közbiztonsági és közlekedési szervek biztosítási feladataihoz házzájárul, akkor azt soron kívül továbbítják.

A demonstráció végeztével jelentést készítenek az operatív biztosítás végrehajtásáról.

III.

- 1./ Eligazítás: 1989. december 11-én 14.00 órakor a BRFK III/III. Osztály 544-es helyiségében.

Felelős: III/III-D. alosztályvezető

- 2./ A híradástechnikai összeköttetést a 117-6660-as városi vonal igénybevételével nyilvános telefonon keresztül szervezzük meg.

Felelős: III/III-D. alosztályvezető

Budapest, 1989. december " 8. ".

Javaslom:

Somlai Ferenc r. őrnagy
Somlai Ferenc r. őrnagy
alosztályvezető

Sisa Zoltán r. alhdgy.
Sisa Zoltán r. alhdgy.

Nytsz: 401-1667/1989.
Készült: 1 pld-ban + 3 fénymásolat
Felterj: 1.sz.pld. BM III/III. Csoportfőnökség
2.sz.pld. Főkapitány
3.sz.pld. ÁB.H.
Kapja: 4.sz.pld. III/III.Oszt.
K/G: S.Z.r.alhdgy./FLné

BUDAPESTI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
KÖZRENDVÉDELMI OSZTÁLY

TITKOS !

Selejtezésig

Szám: 116-037/b/62-1989.

Jóváhagyom:

Budapest, 1989. december "7"

Dr. Pella László
r. ezredes
főkapitány helyettes

HIVATALOS FELJEGYZÉS

a BME Zöld Kör és a csatlakozó szervezetek tüntetésének
nyílt rendőri biztosítására

A BME Zöld Kör, a KOKO Eszperantista Természetvédők, az ELTE Természetvédelmi Klub, az MDF Budapesti Környezetvédelmi Csoportja tüntetést tart 1989. december 11-én a főváros területén.

Tüntetés célja: tiltakozás a levegő szennyezettsége ellen

Tüntetés helye: Pénzügy-, Szociális és Egészségügyi, Kereskedelmi minisztériumok előtt

Útvonal: József nádor tér - Roosevelt tér - Akadémia u. -
Arany J. u. - Október 6. u. - Szabadság tér -
Honvéd u.

Várható létszám: 1000 fő

Rendezők száma: 20 fő

Felelős: Bíró Attila, Budapest II., Tárogató út 97.

PROGRAM

- 14.30 óra gyülekezés a Pénzügyminisztérium előtt
- 15.00 óra megnyitó beszéd

- 15.10 - 15.30 óra vonulás a Szociális és Egészségügyi minisztérium elé
- 15.30 - 15.40 óra a Szociális és Egészségügyi minisztérium előtt petíciót adnak át, aminek tartalma, hogy a minisztérium nem finanszírozza a kétütemű autókra szerelhető szűrő gyártását
- 15.40 - 16.00 óra az MTV elé vonulnak
- 16.00 - 16.20 óra környezetvédő előadás
- 16.20 - 16.50 óra vonulás a Kereskedelmi minisztérium elé
- 16.50 - 17.00 óra petíció átadása
- 17.00 óra Szommer Ferenc felszólítja a résztvevőket a távozásra.

A közrend, közbiztonság védelme érdekében az alábbi feladatokat kell végrehajtani.

Biztosítás parancsnoka: Dr. Pella László r.ezredes

Hívóneve:

RENDEZŐ

Rendőrbiztos:

Dr. Balogh János r.szds. (KR.O.)

Hívóneve:

RENDEZŐ-1, tartózkodási helye a helyszínen

KOT vezetője:

Gonda József r.alez. (KR.O.)

Beosztva:

Szűcs Balázs r.fhdgy. (KR.O.)

- 1 + 20 fő rendőr (Közl.)
- 1 + 25 fő rendőr (KH.Z.)
- 6 fő rendőr (V.,)
- 1 fő hírtechnikus (Hír.O.)
- 1 jár.gk. (KR.O.)
- 1 jár.gk. (KÖP)
- 1 jár.gk. (V.,)
- 5 jár.gk. (Közl.)
- 1 csapatszállító (KÖP)

Összeköttetést MRKB és MAROS-D típusú rádión kell megszervezni.

FELADAT

- 1./ Az V.ker. Rendőrkapitányságról vezényelt állomány 2-2 fős járőrt alkotva ellenőrzést hajt végre a három helyszínen környékén.
- 2./ A karhatalmi alegység tartalékot képez a BRFK Deák téri épületének 314.sz. tanácstermében. Igénybevételüket a biztosítás parancsnoka engedélyezi. A parancsnok hívóneve: RENDEZŐ-10.
- 3./ A helyszínekre, útvonalra vezényelt közlekedési állomány segíti a kereszteződésekben való áthaladást, megelőzve a balesetet.

- 4./ A rendőrbiztos folyamatosan tartson kapcsolatot a főrendezővel, adjon tájékoztatást a rendezvény, mozgás alakulásáról.
- 5./ Eligazítást a rendőrbiztos a helyszínen, a KOT vezető az épületben tartsa meg, fel kell hívni a figyelmet a tüntetés, vonulás jellegére, az esetleges intézkedések fogantatására.
- 6./ Előállítók helye az V.ker. Rendőrkapitányság.
- 7./ A Közlekedésrendészet vezetője intézkedjen az állomány vezénylésére, a parancsnok tiszt legyen.
- 8./ A KÖP parancsnoka intézkedjen az állomány kiértesítésére, fogadására, szállítására.
- 9./ A Híradástechnikai Osztály vezetője intézkedjen, hogy a VÁRFOK a készenléti időre üzemképes állapotban legyen, biztosítson 1 fő hírtechnikust.
- 10./ Vezénylési idő és hely: 14.30 óra a helyszíneken
Készenléti idő: 15.00 óra
Jelentéseket a RENDEZŐ-nek kell megtenni.
- 11./ ÜLTÖZET: szolgálati (esőgallér)
Közlekedésrendészet: fehér sapkahuzat és kezelő
PEGYVERZET: pisztoly, gumibot, bilincs
Közlekedésrendészet: irányítóbot.

B u d a p e s t, 1989. december "7 "

Pongor Sándor
r.ezredes
osztályvezető

Készült: 10 pld-ban

- Felterjesztve: 1.sz. pld. BRFK vezetőjének
Kapják: 2.sz. pld. Állambiztonsági helyettes
3.sz. pld. Közrendvédelmi helyettes
4.sz. pld. Központi Ügyeleti O. vezetője
5.sz. pld. Közlekedésrendészet vezetője
6.sz. pld. KÖP parancsnoka
7.sz. pld. Híradástechnikai O. vezetője
8.sz. pld. V.ker. Rkap. vezetője
9.sz. pld. Rendőrbiztos
10.sz. pld. I r a t t á r

TISZTÁBB LEVEGŐT!

Tudod-e, hogy mit lélegzel be nap mint nap a városban?

- **Szénmonoxidot**, amely szív- és érrendszeri, valamint légzőszervi panaszokat, fáradtságot, fejfájást okoz, s megnöveli a szívinfarktus valószínűségét.
- **Nitrogénoxidokat, kéndioxidot és ózont**, amelyek erősen izgatják a nyálkahártyákat, gyakoribbá teszik a légzőszervi megbetegedéseket (például az idült hörghurutot, amely tüdőrák előtti állapot lehet).
- **Szénhidrogéneket**, amelyek részben korom formájában, részben apró por-szemcsékhez tapadva a légutakba jutnak, s csökkentik a szervezet védekezőképességét; közülük számos erősen rákkeltő.
- **Ólomot**, amely felhalmozódik a szervezetben, károsítja a májat, a vesét, a vérképződést. A forgalmas utak mentén lakók vérében – főleg a gyermekekben – a megengedhetőnél jóval magasabb az ólomtartalom. Ennek következtében ezeknek a gyerekeknek a koncentrációképessége, reakciókészsége, szellemi fejlődése elmarad az egészségesebb környezetben élő társaikétól.

Természetesen mindezek a tényezők nem külön-külön, hanem **egymás hatását megsokszorozva** hatnak mindannyiunkra. Különösen sebezhető a gyerekek: ha szennyezett környezetben nőnek fel, akkor csökkent eséllyel indulnak az életnek – légzőrendszerük érzékenyebb lesz a későbbi károsító hatásokra, betegségekre, fertőzésekre is; gyakran elmaradnak a fejlődésben.

A szennyezett levegő tönkreteszi a természetet, rongálja az épületeket és egyéb létesítményeket, komoly gazdasági károkat is okozva (például: ingatlanok értékcsökkenése).

A levegő szennyezését (és az ugyancsak egészségkárosító zajt) nagyrészt a gépjárművek okozzák.

**MINDEZT TÚRNÜNK TELJESEN FELESLEGES
ÉS ÉRTELMETLEN!**

LÉTEZIK ELFOGADHATÓ MEGOLDÁS!

Fordíts!

Mit tegyünk, hogy egészségesebb környezetben élhessünk?

Munkacsoportunk — elismert szakemberek közreműködésével — összegyűjtötte azokat a javaslatokat, amelyek megvalósításával viszonylag rövid időn belül jelentősen csökkenhetne a gépjárművek környezetszennyezése. A javasolt intézkedéseknek általában nincs komolyabb gazdasági vagy műszaki akadálya, azonban az illetékes kormányzati szervek érdektelensége (vagy kimondott ellenérdekeltsége), szűklátókörűsége és tehetetlensége miatt eddig nem kerültek bevezetésre.

- Számos olyan hazai és külföldi találmány létezik, amely a gépkocsikra felszerelve lényegesen csökkenti azok szennyezőanyag-kibocsátását, egyes esetekben pedig a zajt is. Áruk általában töredéke egy gépkocsi árának, sőt alkalmazásuk nemegyszer számottevő üzemanyag-megtakarítással jár. (Talán ezért is olyan nehéz a hivatalos szervek támogatását megnyerni a széleskörű bevezetésükhöz: az állami költségvetés évente 28 milliárd forint bevételhez jut a személygépkocsik részére eladott benzinnél. Így inkább szemet hunynak a lakosság egészségének egyre gyorsuló romlása és a nemzet vagyonának pusztulása felett...)

- A tömegközlekedés egyre romlik és egyre többet kell érte fizetnünk. Ezért (is) járnak sokan személyautóval a városban. Pedig külföldi számítások azt mutatják, hogy a városoknak és ezen belül a tömegközlekedési vállalatoknak is előnyösebb, ha növekszik a tömegközlekedési eszközökön utazók aránya. Ez megfelelő okos propagandával és ésszerű intézkedésekkel Budapesten is megvalósítható!

Az itt említett és sok más javaslatunk (amelyekről minden érdeklődőnek szívesen adunk részletes felvilágosítást) csak széleskörű támogatással valósulhat meg. — A nemzetközi tapasztalatok is azt bizonyítják, hogy csak a közvélemény nyomása kényszerítheti a hatóságokat a környezetjavító intézkedések meghozatalára.

Lehetőséged szerint tiltakozz fővárosunk elviselhetetlen levegőszennyezése ellen! Követelj azonnali intézkedéseket alkotmányos jogodnak, az egészséged védelmének biztosítására! Írj levelet, telefonálj az újságoknak, rádióknak, tévének; keresd fel országgyűlési képviselődet; tegyél panaszt a helyi tanácsnál, az illetékes minisztériumoknál vagy a népi ellenőrző bizottságoknál!

TŐLED IS FÜGG, HOGY MARAD-E NEKED ÉS GYERMEKEIDNEK ESÉLYE AZ EGÉSZSÉGES ÉLETRE!

A BME Zöld Kör (1111 Budapest, Stoczek u. 5-7.),
a KOKO (Eszperantista Természetvédők)
és az ELTE Természetvédelmi Klub
„Levegő” munkacsoportja

Fk.: Lukács András

SEGÍTSÉG! ÉLNI AKARUNK!

3

M

- A szemünket csípi, a torkunkat marja, ha elmegy mellettünk egy Wartburg vagy Trabant.
- Budapesten sorra pusztulnak a fák, miközben a nyugat-európai fővárosokban – ahol nagyobb az autóforgalom – vígan zöldellnek.
- Hazánkban az elmúlt húsz évben a rákos megbetegedések száma a Trabantok és Wartburgok számával egyenes arányban nőtt.
- A kétüteműekből dől az elégetlen benzin és olaj, a maró formaldehid és a rákkeltő benzpirén. (Állatkísérleteknél ez utóbbi vegyülettel kenik be azokat a szerveket, amelyeken rosszindulatú daganatot akarnak előidézni.)
- A Trabantok és Wartburgok jóval zajosabbak, mint a négyütemű személyautók. Ez a tény is hozzájárult ahhoz, hogy hazánkban a zaj az elmúlt évtizedekben az egyik legsúlyosabb egészségkárosító tényezővé vált.
- Az NDK által gyártott kétütemű gépkocsik importját a világ legtöbb országában már húsz éve betiltották. Miután 1985-től kezdve Csehszlovákia is beszüntette a Trabantok és Wartburgok importját, Magyarország maradt az egyetlen állam, amely továbbra is behozta ezeket az elavult gépkocsikat.
- A Közlekedési, Hírközlési és Építésügyi Minisztérium, valamint a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium ígéretet tett, hogy 1990-től már hazánkba em hozzák be ezeket a kétütemű autókat. Ennek ellenére a Kereskedelmi Minisztérium szerződést kötött a kétütemű Trabantok 1990. évi importjára!

Tiltakozunk a már jelenleg is drámai levegőszennyezés további növelése ellen!

- 1990-ben már egyetlen kétütemű gépkocsit se hozzanak be az NDK-ból!
- A már forgalomban lévő kétütemű gépkocsikat lássák el olyan műszaki eszközökkel, amelyek jelentősen csökkentik ezeknek a járműveknek a szennyezőanyag-kibocsátását! Ilyen eszközök léteznek és áruk töredéke egy új személygépkocsi árának. (Egyes eszközök alkalmazása hosszabb távon anyagilag is megtérül, mert csökkentik az üzemanyag-fogyasztást.)
- Vessenek ki jelentős adót a gépkocsikra! Azok a gépkocsitulajdonosok, akik megfelelően karbantartják és a környezet védelmét szolgáló eszközökkel látják el járművüket, részben vagy akár teljes egészében mentesüljenek az ilyen jellegű adóbefizetési kötelezettség alól.
- Csak azok a kétütemű Wartburgok üzemelhessenek taxiként, amelyek megfelelő környezetvédelmi berendezésekkel vannak felszerelve.

Budapesti Műszaki Egyetem Zöld Kör, KOKO Eszperantista Természetvédők, ELTE Természetvédelmi Klub, Zöld Párt, MDF Budapesti Környezetvédelmi Csoport, SZDSZ Zöldek, TDDSZ

Készült a Talento Alapítvány anyagi támogatásával..

F.k: Lukács András

MESZ 89-195

MEGFULLADUNK!

TISZTÁBB LEVEGŐT A TÜDÖNKBE!

KIPUFOGÓGÁZ-MENTES JÁTSZÓTEREKET GYERMEKEINKNEK!

Tudja-e, hogy mit lélegzik be nap mint nap, a városban járva?

A szénmonoxid súlyos oxigénhiányt okoz a vérben; ez elsősorban a központi idegrendszert és a szívet károsítja.

A nitrogénoxidok és a kén-dioxid erősen irritálják a nyálkahártyát, növelik a légúti megbetegedéseket.

A szénhidrogének egy része bizonyítottan rákkeltő; kimutatták, hogy egyes szerves szennyezők és az allergiás asztma között egyenes összefüggés van.

Az ólom felhalmozódik a szervezetben, károsítja a májat, a vesét, a vérképződést. A nagyforgalmú utak mentén lakók, főként a gyermekek vérében a megengedhetőnél sokkal magasabb az ólomtartalom. Ennek következtében koncentráló képességük, reakcióképességük lényegesen elmaradhat a tisztább környezetben élő társaikétól.

A korom szemcsés szennyeződés, önmagában is veszélyes. Egyes daganatkeltő anyagok akkor fejtik ki a legnagyobb hatást, ha porrészecskékhez tapadva jutnak a tüdőbe.

Mit tegyünk, hogy ez a helyzet megváltozzék?

- Megfelelő okos propagandával, egyszerű érvekkel és jó intézkedésekkel növelni kell a tömegközlekedést igénybe vevők arányát!
- Meg kell gyorsítani a környezetkímélő tömegközlekedési eszközök fejlesztését (metró-, villamos- és trolibuszhálózat)!
- Rendkívül nagy szennyező hatásuk miatt haladéktalanul meg kell szüntetni a kétütemű autók importját!
- Mielőbb gyártani (vagy importálni) és széles körben terjeszteni kell az autók szennyezőanyag-kibocsátását mérő modern technikai eszközöket (pl. kipufogógáz-szűrők)!

F.k.: Zsaja Péter
MESZ 86-087

BME ZÖLD KÖR
1111 Budapest
Stoczek u. 5-7.

REFLEX

KÖRNYEZETVÉDŐ
EGYESÜLET
Győr, Téglavető u. 36.
9023

A REFLEX KÖRNYEZETVÉDŐ EGYESÜLET AZ 1989. SZEPTEMBER 2-I "SZMOG-SZÉANSZ" RENDEZVÉNYEN A KÖZUTI LÉGSZENNYEZÉS RADIKÁLIS CSÜKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN AZ ALÁBBIKBAN FOGLALTA ÖSSZE LEGFONTOSABB KÖVETELÉSEIT :

- az átlagos benzín árának csökkentése, az árusítóhelyek számának növelése
- 1:50 arányú keverék biztosítása minden töltőhelyen a kétütemű járművek részére
- vámkedvezmények biztosítása katalizátorral ellátott gépjárművek behozatalánál
- az üzemanyagfogyasztást ill. szennyezőanyag-kibocsájtást csökkentő műszaki megoldások elterjesztésének anyagi támogatása /kötelezővé tétele/
- a régi sebességhatárok visszaállítása: autópályákon 100 km/h egyéb közutakon 80 km/h -a közlekedés biztonsága ill. a NO_x kibocsájtás csökkentésének érdekében
- kifogástalan műszaki állapotú /4 ütemű/ taxi-gépjárműpark üzemeltetése kedvező díjtarifákkal
- gyors, olcsó városi tömegközlekedés biztosítása
- vasúthálózat fejlesztése, vasúti kedvezmények bevezetése a személyforgalomban, kulturált utazási körülményekkel
- megbízható, olcsó áru fuvarozás biztosítása vasuton és vizen
- biztonságos kerékpározás feltételeinek javítása lakott területeken és a közutak mentén
- városi kereskedelmi hálózatok ésszerűsítése, a lakossági igényekhez és vásárlási szokásokhoz igazodva
- gépjárművek szennyezőanyag-kibocsájtásának rendszeresen kötelező ellenőrzése, mérő- és szervíz hálózat fejlesztése
- autópálya programok helyett körgyűrűk ill. városi megkerülő utazékszektor építése a kritikus településeknél
- légszennyezésmérő monitoring hálózat kiépítése, az adatok rendszeres közzététele
- szomszédtervek kidolgozása a veszélyeztetett területekre, azok nyilvánosságra hozása
- különösen veszélyes szállítmányok kitiltása a közuti forgalomból
- a nemzetközi közuti tranzitforgalom /kontingens, súly/ korlátozása az áruszállítványozásban
- belvárosi gyalogoszónák, zöldterületek bővítése
- a meglévő úthálózat rendszeres karbantartása
- a gépjárművek és a benzín fogyasztói árába épített adóbevételek felhasználása a fenti célok támogatására.

A három érintett minisztérium választ azóta nem küldött, érdemi intézkedésre sem ragadtatta magát. Kérjük, csatlakozzatok fenti követeléseinkhez, s azt -szükség esetén kiegészítve- közös petícióként tegyék le a miniszterek asztalára.

REFLEX
Győr

ÉLNI AKARUNK!

Fővárosunk levegőjének szennyezettsége már az elviselhetelenségig fokozódott. A szennyezett levegő tönkretesz egészségünket, pusztítja a természetet, rongálja épületeinket, csökkenti lakásaink értékét.

Mindez nem elkerülhetetlen sorcsapás! A budapesti levegőszennyezés számottevő csökkentésének nincs komolyabb gazdasági vagy műszaki akadálya. Az illetékes hatóságok azonban — amint azt sok külföldi és néhány hazai példa is mutatta — csak a közvélemény határozott nyomására hoznak megfelelő intézkedéseket a környezetszennyezés mérséklésére.

TILTAKOZZUNK EGYÜTT BUDAPEST SÚLYOS ÉS ÉRTELMETLEN LEVEGŐSZENNYEZÉSE ELLEN!

Találkozunk a József nádor téren 1989. december 11-én, hétfőn 15 órakor, s innen megyünk a Honvéd utcáig.

Útvonal: József nádor tér (Pénzügyminisztérium) — József Attila u. — Roosevelt tér — Akadémia u. — Arany János u. (Szociális és Egészségügyi Minisztérium) — Október 6. u. — Szabadság tér (Magyar Televízió) — Honvéd u. (Kereskedelmi Minisztérium).

Feliratokat, maszkokat hozzatok!

Szervezők: BME Zöld Kör (1111 Budapest, Stoczek u. 5-7.)
KOKO Eszperantista Természetvédők (Budaörs, Pf. 50, 2041)
ELTE Természetvédelmi Klub
Zöld Párt
MDF Budapesti Környezetvédelmi Csoport
SZDSZ Zöldek
TDDSZ

Készült a Talento Alapítvány anyagi támogatásával.

Fk.: Lukács András
MESZ 69-194

dr. Csehák Judit miniszterasszony részére

Szociális és Egészségügyi Minisztérium

Budapest

Tisztelt Miniszterasszony!

Hazánkban évek óta fokozatosan csökken a születéskor várható átlagos élettartam. Jelenleg e tekintetben Európában az utolsó helyet foglaljuk el. Jelentősen romlott a lakosság egészségi állapota, egyre több a megbetegedés.

Néhány jellemző adat: az elmúlt harminc évben a légzőszervi rosszindulatú daganatok száma több mint háromszorosára, a bőrrák előfordulása mintegy kétszeresére növekedett; 1975 és 1986 között az asztmás megbetegedések száma nyolcszorosára, az idült hörghuruté 2,4-szeresére emelkedett.

Ennek a drámai helyzetnek a kialakulásáért az egészségügyi tárcát súlyos felelősség terheli. Annak ellenére, hogy mind a hazai adatok, mind a külföldről jövő információk rámutattak a lakosság egészségi állapotának egyre gyorsuló romlására és egyúttal annak valószínűsíthető okaira is, az egészségügyi tárca gyakorlatilag semmit sem tett a lakosság tájékoztatása és a megelőzés érdekében.

Sajnos ez nemcsak a múltra vonatkozik: jelenleg sem könnyű a lakosság egészségi állapotára vonatkozó részletes helyi adatokhoz hozzájutni és a környezeti ártalmakkal kapcsolatos megbízható információkat megszerezni. Az egészségügyi tárca továbbra is inkább leplezni igyekszik a lakosság egészségét károsító tevékenységeket, mintsem hogy határozottan fellépjen ellenük.

Mindennek jellegzetes példája a korszerűtlen gépkocsik importja. Az egészségügyi vezetés jól tudta, hogy ezek a járművek nagy töménységben bocsátanak ki olyan szennyező anyagokat, amelyeket még a hazai egészségügyi normák sem engedélyeznek. Többek között olyan rákkeltő szénhidrogéneket, amelyek káros hatását - a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Biológiai Intézetében elvégzett kutatások szerint - minden bizonnyal még az elkövetkező nemzedékek is megismerik. Nem véletlen tehát, hogy hazánk kivételével már évek óta egyetlen ország sem importál kétütemű gépkocsit az NDK-ból. Ennek ellenére Magyarországra a kétütemű gépjárművek százezreit hozták be - az Egészségügyi Minisztérium jóváhagyásával.

Követeljük, hogy a Szociális és Egészségügyi Minisztérium akadályozza meg a különösen környezetszennyező kétütemű gépkocsik további importját.

Még egy példa az egészségügyi tárca bűnösen felelőtlen hozzáállására: 1989. márciusában a Fővárosi KÖJAL és az Országos Közegészségügyi Intézet megvizsgálta a Mártírok útján lakó 2-3 éves gyermekek vizeletét, és megállapította, hogy 88 százalékuknál az ólomtartalom meghaladta a gyermekeknek megengedhető maximális értéket - 52 százalékuknál pedig a felnőtt ipari munkás részére megengedhető szintet is! Ezeket az adatokat nem hozták nyilvánosságra, és gyakorlatilag semmilyen intézkedést nem tettek a tragikus helyzet megváltoztatására.

Minden embernek joga, hogy tudjon a rá leselkedő veszélyekről és azok elhárításának lehetséges módjairól. Ezért követeljük, hogy a lakosság egészségi állapotával és a környezeti ártalmakkal kapcsolatos adatokat - beleértve a megengedett egészségügyi normákat - közérthető módon hozzák nyilvánosságra, összehasonlítva azokat a vonatkozó külföldi adatokkal. Kezddjenek széles körű felvilágosító kampányt a lakosság tájékoztatására!

Haladéktalanul tegyenek intézkedéseket az érvényes egészségügyi normák betartására, illetve betartatására az egész ország területén, elsősorban a sűrűn lakott területeken!

Tisztelettel:

A „LEVEGŐ” MUNKACSOPORT

(A „Levegő” munkacsoportban a következő szervezetek képviselői vesznek részt: BME Zöld Kör, KOKO Eszperantista Természetvédők, ELTE Természetvédelmi Klub, Magyarországi Zöld Párt, MDF Budapesti Környezetvédő Csoport, SZDSZ Zöldek, TDDSZ Környezetvédő Csoport, Mártírok útjai Környezetvédelmi Egyesület, Talento Alapítvány)

Postacím: BME Zöld Kör, 1117 Budapest, Stoczek u. 5-7.

Talento Alapítvány, 2041 Budaörs, Pf. 50.

Telefonok: Csikor Zsolt (BME Zöld Kör) 133-0015

György Lajos (ETK) 162-0625

Lukács András (Talento) 173-3008

Nagy Ágnes (SZDSZ) 115-1132

Szommer Ferenc (MDF) 137-6910

KIVONAT

" Ferenczi László " fn. tmb. 1989. december 11-ei jelentéséből

1989. december 11-én 14.50-kor megjelent a Bp. V., József nádor téren a Zöld Párt által meghirdetett tiltakozó összejövetel gyülekezési helyén.

A helyszínen kb. 100-120 fő volt jelen, amelyből kb. 30-35 fő volt egyértelműen azonosítható, hogy a Zöld Párt tagja. Továbbiakban jelentős létszámú idős, nyugdíjas korú, valamint gyermek (6-14 év közötti) alakotta a tömeget.

Egy idősebb korú hölgy magyar nemzeti színű zászlóval jelent meg. Az volt a tmb. benyomása, hogy az illető összetévesztette a március 15-ei ünnepséggel a jelenlegi demonstrációt.

Egyes emberek transzparenszeket vittek, amelyeken a következő szövegek voltak láthatók:
OXIGÉNT!, FREON?, LEVEGŐT!, UNOKÁINK IS EZT SZÍVJÁK!

A megjelentek előtt felolvasták a Békési Lászlónak írt levelet, amelyet a Minisztérium képviselőjének át is adtak. A téren folyó eseményeket - a múlt évben a Mártírok útján tartott tiltakozó akció akkori hangadója - kommentálta, közvetítette a tömegnek. A tmb. véleménye szerint félkészületlenül, nem a kellő rátermettséggel irányította a demonstrációt.

A levél felolvasása során a hallgatóság egy-egy kitételnél tapsolt.

A rendezvényen nem a témával összefüggő bekiabálás, megjegyzés nem hangzott el.

A levél átadását követően a tömeg a József Attila u., Roosevelt tér, Akadémia u. útvonalon a Szociális és Egészségügyi Minisztérium elé vonult ahol tiltakoztak az egészségügyi adminisztráció részéről - a tüntetők által feltételezett - szándékos statisztikai adatok meghamisítása ellen.

A tüntetők szerint a környezeti ártalmak sokkal nagyobb arányban károsítják egészségünket, mint ahogy az valójában a kimutatásokban megjelenik. Tiltakoztak a kétütemű motorral üzemelő személygépkocsik további behozatala ellen. A József nádor téri 100-120 fős tömeg az Akadémia utcába érve nagyon megcsappant, kb. 40-60 fő jött már csak át a Szociális és Egészségügyi Minisztériumhoz. A tmb. elmondta, hogy a demonstráció alatt ellenséges megnyilvánulás nem történt, ismerőssel nem találkozott.

A rendezvényen két nyomtatványt osztogattak:

- Békési László pénzügyminiszterhez írt levél másolatát,
  - "Tisztább levegőt" címűt.
- Ezeket mellékelte is.

Frühlich Sándor
Frühlich Sándor r.fhdggy.
S. László
J. Pálos

Nytsz: 401-1714/1989.
Készült: 1 pld-ban kivonat
Kapja: 1 kiv. bizt.von.
K/G: F.S.r.fhdgy./FLné